

Господарське право; господарсько-процесуальне право

УДК 347.77:347.9

Бедратий Юрій Вячеславович

викладач

ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права»

Бедратый Юрий Вячеславович

преподаватель

ЧВУЗ «Львовский университет бизнеса и права»

Bedratyi Iurii

Lecturer

PHEI "Lviv University of Business and Law"

ORCID: 0000-0001-9230-0438

**ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СВІТЛІ
СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОГО СУДУ З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
ИНОСТРАННЫЙ ОПЫТ ЗАЩИТЫ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ
СОБСТВЕННОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В СВЕТЕ
СТАНОВЛЕНИЯ ВЫСШЕГО СУДА ПО ВОПРОСАМ
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ
FOREIGN EXPERIENCE IN THE PROTECTION OF INTELLECTUAL
PROPERTY RIGHTS OF ECONOMIC ENTITIES IN THE LIGHT OF
THE HIGH COURT ON INTELLECTUAL PROPERTY FORMATION**

***Анотація.** Становлення Вищого суду з питань інтелектуальної власності відбувається на тлі пошуку шляхів забезпечення справедливого та ефективного судового захисту прав інтелектуальної власності у ході судової реформи 2016 р. Будучи створеним у 2017 р., до нинішнього часу суд*

не запрацював, а у сфері захисту прав інтелектуальної власності досі спостерігаються численні невирішені проблеми. Проблеми організаційно-правового забезпечення функціонування спеціалізованих судів, зокрема, Вищого суду з питань інтелектуальної власності присвячено низку праць вітчизняних вчених, однак, у наявних дослідженнях лише обмежено висвітлюється іноземний досвід при розробці нормативно-правового забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Метою статті є узагальнення іноземного досвіду захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання у світлі становлення Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

При аналізі іноземного досвіду захисту прав інтелектуальної власності запропоновано враховувати практику, що склалась у державах з найвищим Міжнародним індексом прав власності, зокрема, Фінляндії, США, Швейцарії, Австралії та Японії.

Узагальнення досвіду країн-лідерів засвідчило наявність низки ефективних моделей. Європейська модель передбачає пріоритет судового захисту прав інтелектуальної власності зі створенням спеціалізованого суду та суттєво урізаними можливостями позасудового врегулювання спорів з питань інтелектуальної власності. У рамках американської та австралійської моделей створені усі умови для належного судового захисту порушених прав інтелектуальної власності, висока вартість судового процесу та розвинені інститути неофіційних переговорів, медіації, арбітражу тощо сприяють популярності позасудового вирішення спорів. Японська модель характеризується створенням умов для поєднання адміністративно-правового та судового захисту прав інтелектуальної власності, наявні можливості для апеляції та касації, а ефективність судочинства у цій сфері досягається шляхом залучення технічних радників.

Перспективним напрямком подальших досліджень є поглиблення наукових уявлень щодо різних моделей захисту прав інтелектуальної власності у іноземних країнах.

Ключові слова: *права інтелектуальної власності, Вищий суду з питань інтелектуальної власності, судовий захист, Індекс прав інтелектуальної власності, моделі захисту прав інтелектуальної власності.*

Аннотація. *Становление Высшего суда по вопросам интеллектуальной собственности происходит на фоне поиска путей обеспечения справедливой и эффективной судебной защиты прав интеллектуальной собственности в ходе судебной реформы 2016 г. Будучи созданным в 2017 г., до настоящего времени суд не начал работу, а в сфере защиты прав интеллектуальной собственности до сих пор наблюдаются многочисленные нерешенные проблемы. Проблеме организационно-правового обеспечения функционирования специализированных судов, в частности, Высшего суда по вопросам интеллектуальной собственности, посвящен ряд работ отечественных ученых, однако, в имеющихся исследованиях лишь ограниченно освещается зарубежный опыт при разработке нормативно-правового обеспечения функционирования Высшего суда по вопросам интеллектуальной собственности. Целью статьи является обобщение зарубежного опыта защиты прав интеллектуальной собственности субъектов хозяйствования в свете становления Высшего суда по вопросам интеллектуальной собственности.*

При анализе зарубежного опыта защиты прав интеллектуальной собственности предложено учитывать практику, сложившуюся в государствах с высоким Международным индексом прав собственности, в частности, Финляндии, США, Швейцарии, Австралии и Японии.

Обобщение опыта стран-лидеров показало наличие ряда эффективных моделей. Европейская модель предусматривает приоритет судебной защиты прав интеллектуальной собственности с созданием специализированного суда и существенно урезанными возможностями внесудебного урегулирования споров по вопросам интеллектуальной собственности. В рамках американской и австралийской модели созданы все условия для надлежащей судебной защиты нарушенных прав интеллектуальной собственности, высокая стоимость судебного процесса и развитые институты неофициальных переговоров, медиации, арбитража и т.п. способствуют популярности внесудебного разрешения споров. Японская модель характеризуется созданием условий для сочетания административно-правового и судебной защиты прав интеллектуальной собственности, имеющиеся возможности для апелляции и кассации, а эффективность судопроизводства в этой сфере достигается путем привлечения технических советников.

Перспективным направлением дальнейших исследований является углубление научных представлений о различных моделях защиты прав интеллектуальной собственности в зарубежных странах.

Ключевые слова: права интеллектуальной собственности, Высший суд по вопросам интеллектуальной собственности, судебная защита, Индекс прав интеллектуальной собственности, модели защиты прав интеллектуальной собственности.

Summary. The formation of the High Court on Intellectual Property is taking place against the background of the search for ways to ensure fair and effective judicial protection of intellectual property rights during the judicial reform of 2016. Having been established in 2017, the court has not yet begun work, and there are still many unsolved problems in the field of intellectual property rights protection. Some works by domestic scholars have been devoted

to the problem of organizational and legal support for the functioning of specialized courts, in particular, the High Court for Intellectual Property. However, existing studies only limitedly cover foreign experience in the development of legal support for the functioning of the High Court on Intellectual Property. The article aim is to summarize the foreign experience in protecting the intellectual property rights of business entities in the light of the establishment of the High Court on Intellectual Property.

With the aim to analyses the foreign experience in protecting intellectual property rights, it was proposed to take into account the practices that have been developed in countries with a high International Index of Property Rights, in particular, Finland, the USA, Switzerland, Australia, and Japan.

By a generalization of the leading countries' experience, we've found a number of effective models. The European model provides for the priority of judicial protection of intellectual property rights with the creation of a specialized court and substantially reduced opportunities for out-of-court settlement of disputes on intellectual property issues. Within the American and Australian models, all conditions were created for the proper judicial protection of violated intellectual property rights. Thus, the high cost of litigation and the developed institutions of informal negotiations, mediation, arbitration, etc. contribute to the popularity of out-of-court dispute resolution. The Japanese model includes a combination of administrative and judicial protection of intellectual property rights and gives opportunities for appeal. The effectiveness of legal proceedings in this area in Japan is achieved by attracting technical advisers.

A promising area for further research is the deepening of scientific ideas about various models of protecting intellectual property rights in foreign countries.

Key words: *Intellectual Property Rights, Supreme Court on Intellectual Property, Judicial Protection, Intellectual Property Rights Index, Intellectual Property Rights Protection Models.*

Постановка проблеми. Рішучий крок у напрямку забезпечення справедливого та ефективного судового захисту прав інтелектуальної власності був здійснений у ході судової реформи 2016 р., що позначилось створенням Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Вітчизняне законодавство з питань інтелектуальної власності є досить розгалуженим та віддзеркалює комплексність відповідного права і міжгалузевий характер цього інституту. Елементи правового регулювання питань інтелектуальної власності містяться у Господарському, Господарському процесуальному, Цивільному, Митному та інших кодексах України, Законах України «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про захист економічної конкуренції».

Вищий суд з питань інтелектуальної власності утворений Указом Президента України №299/2017 від 29 вересня 2017 року відповідно до підпункту 6 пункту 161 і розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, статті 19, пунктів 15, 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [1]. Проте до нинішнього часу суд не запрацював, а у сфері захисту ПІВ залишилось більше запитань, ніж відповідей [2]. Зокрема, досі не прийнятий профільний закон «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності», а існуючий проект Громадської ради Мінекономрозвитку [3] не був розглянутий Верховною радою України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі організаційно-правового забезпечення функціонування спеціалізованих судів присвячено праці Григорова Д. [5], Сердюка В. [16], Худенко О. [2], Бобрик В. [7] та ін. Іноземний досвід судового захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання досліджували Борнхаузер Дж. [13], Ванг М. [13], Гіллі Р. [9], Гофер Ф. [12], Леджлер Т. [12], Шусаку Й. [15] та ін. Водночас, у

вітчизняних дослідженнях лише обмежено висвітлюється проблематика врахування іноземного досвіду при розробці нормативно-правового забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності. У означеному контексті актуальним завданням науково-пошукової роботи видається дослідження іноземної практики захисту прав інтелектуальної власності для її врахування при розробці проекту Закону України «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності» та організаційно-правового забезпечення функціонування означеного суду.

Формулювання цілей статті. Метою статті є узагальнити іноземний досвід захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання у світлі становлення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. У відповідності до мети вирішено такі завдання дослідження:

1. Охарактеризувати господарсько-правовий аспект захисту прав інтелектуальної власності.
2. На основі аналізу рейтингів країн за Міжнародним індексом прав власності окреслити базу для проведення порівняльно-правового дослідження.
3. Проаналізувати досвід країн-лідерів щодо організаційно-правового забезпечення судового захисту прав інтелектуальної власності та узагальнити рекомендації для вітчизняної практики.

Виклад основного матеріалу дослідження. При прийнятті Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. було передбачено створення двох спеціалізованих судів - Вищого суду з питань інтелектуальної власності та Вищого антикорупційного суду. При цьому слід відзначити, що вимога щодо створення Вищого антикорупційного суду походила від європейських партнерів та Міжнародного валютного фонду [4], натомість крок у напрямку створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності виявився несподіваним та, у зв'язку з цим, дещо непідготовленим. З цього приводу Д. Григоров зазначає: «Хоча вступ до

COT та приєднання до TRIPS (угода, яка встановлює мінімальні стандарти для захисту основних об'єктів інтелектуальної власності) не зобов'язують країни створювати відповідні спеціалізовані суди, багато держав за своєю власною ініціативою приймають такі рішення» [5].

У редакції Господарського процесуального кодексу України до змін, продиктованих необхідністю втілення судової реформи, питанню інтелектуальної власності було присвячено лише п.9 статті 12, у якій встановлювалась підвідомчість господарським судам справ у спорах, підвідомчих господарським судам, щодо порушення прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет та ч. 4 статті 16 щодо встановлення виключної підсудності справ, пов'язаних з порушенням майнових прав інтелектуальної власності [6].

У новій редакції ГПКУ статтею 3 встановлено юрисдикцію Вищого суду з питань інтелектуальної власності – суд розглядає справи, віднесені до його компетенції, в порядку, передбаченому цим Кодексом. До таких справ, згідно ч.2 ст. 20 віднесено справи у спорах щодо прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку (знак для товарів і послуг), комерційне найменування та інших прав інтелектуальної власності, в тому числі щодо права попереднього користування; справи у спорах щодо реєстрації, обліку прав інтелектуальної власності, визнання недійсними, продовження дії, дострокового припинення патентів, свідоцтв, інших актів, що посвідчують або на підставі яких виникають такі права, або які порушують такі права чи пов'язані з ними законні інтереси; справи про визнання торговельної марки добре відомою; справи у спорах щодо прав автора та суміжних прав, в тому числі спорах щодо колективного управління майновими правами автора та суміжними правами; справи у спорах щодо укладання, зміни, розірвання і виконання договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, комерційної концесії; справи у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом

від недобросовісної конкуренції, щодо: неправомірного використання позначень або товару іншого виробника; копіювання зовнішнього вигляду виробу; збирання, розголошення та використання комерційної таємниці; оскарження рішень Антимонопольного комітету України із визначених цим пунктом питань. Крім того, п. 7 ч. 1 ст. 20 з юрисдикції господарських судів виключено спори, які віднесені до юрисдикції Вищого суду з питань інтелектуальної власності, а п. 1. ч. 1. ст. 22 виключено можливість передачі сторонами на вирішення третейського суду або міжнародного комерційного арбітражу спорів про визнання недійсними актів, державну реєстрацію або облік прав інтелектуальної власності.

Слід відзначити, що право інтелектуальної власності – міжгалузевий інститут, що охоплює норми конституційного, цивільного, господарського, кримінального права та інших галузей. Однак, на сучасному етапі судової реформи особливого значення набуває саме господарсько-правовий аспект захисту прав інтелектуальної власності у контексті підготовки теоретико-методологічного забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Відсутність профільного закону на нинішньому етапі не дозволяє з певністю визначити спеціалізацію Вищого суду з питань інтелектуальної власності, адже перелік справ за ч.2 ст. 20 ГПКУ є відкритим (вжито слово «зокрема»). З цього приводу влучною видається теза В.І. Бобрика щодо того, що «По суті спеціалізація судів породжує диференціацію процесуальних форм, а відтак і диференціацію процесуально-правового регулювання, яка може здійснюватись як в рамках окремих процесуальних законів для кожного виду судочинства, так і одного процесуального закону. Проте для вітчизняного законодавства вже давно є усталеним підхід, за яким спеціалізація судів обумовлює диференціацію процесуального законодавства» [7, С. 11].

При цьому, аналізуючи практику встановлення юрисдикції судів у вирішенні справ щодо прав інтелектуальної власності у контексті п. 16

Перехідних положень ГПКУ (що передбачає розгляд справ щодо прав інтелектуальної власності до початку роботи Вищого суду з питань інтелектуальної власності), О. Худенко зазначає: «Судді окружних адміністративних та місцевих загальних судів неодноразово намагалися відмовляти позивачам у відкритті проваджень в справах щодо прав інтелектуальної власності або здійснювали їх закриття, посиляючись на виключну юрисдикцію господарських судів у вирішенні справ щодо прав інтелектуальної власності» [2]. Зважаючи на висловлені міркування вважаємо за доцільне проаналізувати досвід іноземних держав щодо захисту прав інтелектуальної власності, що дозволить підсилити теоретико-методичне забезпечення організації функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

При аналізі іноземного досвіду захисту прав інтелектуальної власності доцільно зважати на практику у державах з найвищим Міжнародним індексом прав власності (далі – МПВ). Як зазначається у звіті щодо МПВ за 2019 р., «МПВ був розроблений як барометр статусу прав власності у всьому світі. Було проведено широкий огляд літератури про права власності з метою концептуалізації та операціоналізувати комплексну характеристику прав власності» [8]. МПВ включає три основні субіндекси: політико-правове середовище, фізичні права власності та інтелектуальні права власності. За останнім субіндексом розраховуються показники захисту прав інтелектуальної власності, захисту патентів та рівня піратства у сфері копірайту.

Усього індекс у 2019 р. розраховувався для 129 країн та був складений відповідний рейтинг. У першій десятці країн за МПВ – Фінляндія, Швейцарія, Нова Зеландія, Сингапур, Австралія, Японія, Швеція, Норвегія, Люксембург та Нідерланди. Україна у загальному індексі – на 109 місці. Причиною такого низького місця є вкрай слабе політико-правове середовище (120 місце). За індексом фізичних прав власності Україна на 101

місці, а найкраща позиція спостерігається за індексом інтелектуальної власності – 88 місце. Перша п'ятірка за показником інтелектуальної власності включає такі країни, як Фінляндія, Сполучені штати Америки, Швейцарію, Австралію та Японію [8].

Судовий захист прав інтелектуальної власності у Фінляндії здійснюється у рамках цивільного процесу. Як зазначає Р. Хіллі, примусове виконання прав у сфері патентів та торговельних марок зосереджується у спеціалізованому підрозділі Окружного суду Гельсінкі. Деякі справи щодо авторського права розглядаються Окружним судом Гельсінкі, проте переважно розгляд справи має розпочинатись в окружному суді, де проживає відповідач. Питання щодо недобросовісної конкуренції та використання інших комерційних таємниць розглядаються окремим, Ринковим судом, який спеціалізується на питаннях стовно конкуренції, недобросовісної конкуренції та споживчого права. Ухвали окружних судів можуть бути оскаржені до Апеляційного суду, а постанови Апеляційного суду, а також постанови Ринкового суду можуть бути оскаржені до Верховного Суду при наявності підстав для оскарження. При цьому Апеляційний та Верховний суди не мають спеціалізованих палат для розгляду справ з інтелектуальної власності. Водночас, у наукових колах відбувається дискусія щодо доцільності та можливості запровадження альтернативних методів вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності [9].

Закон США передбачає цивільне, кримінальне та митне забезпечення прав інтелектуальної власності. У США власник прав інтелектуальної власності відповідає за цивільне виконання своїх прав. Він також може повідомити про крадіжки ІР в Інтернеті через Національний центр координації прав інтелектуальної власності [10]. Як зазначається у рекомендаціях Офісу інтелектуальної власності США, законодавство про захист права інтелектуальної власності в США є досить складним і до нього

слід вдаватись лише у разі неефективності інших методів. Судові справи розглядаються цивільними або адміністративними судами. У разі міжнародних порушень захисту прав інтелектуальної власності можна досягнути звернувшись до Федерального суду або ініціювавши розслідування Комісією міжнародної торгівлі США. Розвиненим, на відміну від Фінляндії, є інститут позасудового врегулювання спорів, що включає медіацію та арбітраж. Його розвиток пояснюється швидкістю та нижчою вартістю порівняно з судовим процесом [11].

Як наголошують Л. Ф. Хофер та Т. Леглер, у швейцарському праві виокремлюються два різновиди прав інтелектуальної власності – патенти та торговельні секрети (ноу-хау) [12]. Ванг М. та Борнхаузер Дж. відзначають, що у Швейцарії Федеральний патентний суд має виключну юрисдикцію щодо тих дій, які вимагають застосування матеріального патентного права, зокрема, дій щодо дійсності патентів, дій щодо порушення патенту та заяв про попередні заходи [13]. Л. Ф. Хофер та Т. Леглер зауважують, що Федеральний патентний суд постановляє рішення про спори цивільного права щодо патентів у першій інстанції. Федеральний патентний суд також має юрисдикцію в інших цивільних справах, які фактично пов'язані з патентами, та у таких випадках юрисдикція Федерального патентного суду не виключає повноважень кантональних судів як єдиних кантональних цивільних інстанцій. Оскарження рішень Федерального патентного суду або кантональних судів може бути подано до Федерального Верховного Суду, рішення якого є остаточним [12].

Федеральний патентний суд, зауважують Ванг М. та Борнхаузер Дж., включає як юридично, так і технічно підготовлених суддів. Приблизно дві п'яті частини технічних суддів закінчили хімію, біохімію чи біологію, третина - фізику, а решта – механіку та електротехніку. Більшість технічно підготовлених суддів є європейськими патентними повіреними. Сторони не можуть вимагати посередництва до початку судового розгляду. Крім того,

посередництво чи арбітраж не є поширеною альтернативою судовим процесам, хоча питання порушення патенту (та його дійсності) вважаються у Швейцарії арбітражними [13].

Як зазначається у роз'ясненнях юридичної компанії ThomsonLawyers, Австралія в силу федеративного устрою має дворівневу судову систему федеральних і територіальних судів. Більшість судових спорів щодо прав інтелектуальної власності ініціюються у Федеральному суді Австралії, хоча юрисдикцію у цій сфері також мають Верховні суди штатів. У Австралії значного розвитку набули альтернативні способи вирішення спорів з питань інтелектуальної власності, що включають неофіційні переговори щодо врегулювання, медіацію, арбітраж та офіційні пропозиції про компромісні рішення що вносяться відповідно встановленої судової процедури [14].

Досить складну та добре структуровану систему судового захисту прав інтелектуальної власності має Японія. Як роз'яснюють Дж. Тессенсон та Я. Шусаку, скарги щодо визнання патентів недійсними розглядає Японське патентне відомство, а окружні суди розглядають справи щодо порушення патенту. Справи про порушення патентів можуть бути розглянуті Осацьким або Токійським окружним судом, які мають виключну юрисдикцію щодо різних географічних районів. У обох судах утворені відділи інтелектуальної власності, а технічні радники консультують суддів щодо складних технічних питань. Рішення Японського патентного відомства та окружних судів щодо порушення прав інтелектуальної власності можуть бути переглянуті Вищим судом з питань інтелектуальної власності Японії. Існує також механізм оскарження рішень ВСІВ Японії через Верховний суд, однак останній рідко скасовує рішення, оскільки оскарження обмежується переглядом юридичних мотивів цього рішення, а не фактів справи [15].

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатом проведених досліджень встановлено наступне.

1. Право інтелектуальної власності – міжгалузевий інститут, що охоплює норми конституційного, цивільного, господарського, кримінального права та інших галузей. Однак, на сучасному етапі судової реформи особливого значення набуває саме господарсько-правовий аспект захисту прав інтелектуальної власності у контексті підготовки теоретико-методологічного забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Відсутність профільного закону на нинішньому етапі не дозволяє з певністю визначити спеціалізацію Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

2. Україна посідає 88 місце за індексом інтелектуальної власності, що включається до складу Міжнародного індексу прав власності. У зв'язку з цим базою для порівняльно-правового дослідження судового захисту прав інтелектуальної власності визначено країни-лідери. Перша п'ятірка за показником інтелектуальної власності включає такі країни, як Фінляндія, Сполучені штати Америки, Швейцарія, Австралія та Японія. Врахування досвіду країн-лідерів при розробці нормативно-правового та організаційного забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні дозволить уникнути помилок та досягнути високої ефективності роботи суду у стислі терміни.

3. Узагальнення досвіду країн-лідерів засвідчує наявність низки моделей, що засвідчили свою ефективність. З одного боку це європейська модель, що передбачає пріоритет судового захисту прав інтелектуальної власності зі створенням спеціалізованого суду, судді якого є компетентними, зокрема, володіють спеціальними технічними знаннями та застосовують їх при розгляді відповідних спорів. У відповідності до Європейської конвенції з прав і свобод людини і громадянина у контексті забезпечення справедливого правосуддя у сторін є можливості для апеляційного та касаційного оскарження рішень судів першої інстанції.

Поряд з цим, суттєво урізані можливості позасудового (альтернативного) врегулювання спорів з питань інтелектуальної власності.

Для американської та австралійської моделей, натомість, характерне сприяння саме позасудовому вирішенню спорів у сфері прав інтелектуальної власності. Хоча у рамках цих моделей створені усі умови для належного судового захисту порушених прав, висока вартість судового процесу та розвинені інститути неофіційних переговорів, медіації, арбітражу тощо сприяють популярності позасудового вирішення спорів.

Японська модель характеризується створенням умов для поєднання адміністративно-правового та судового захисту прав інтелектуальної власності, наявні можливості для апеляції та касації, а ефективність судочинства у цій сфері досягається шляхом залучення технічних радників.

Перспективним напрямком подальших досліджень є поглиблення наукових уявлень щодо різних моделей захисту прав інтелектуальної власності у іноземних країнах.

Література

1. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: Указ Президента України №299/2017 від 29 вересня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017> (дата доступу 11.11.2018).
2. Худенко О. Проблеми судового розгляду справ щодо прав інтелектуальної власності до початку роботи Вищого суду з питань інтелектуальної власності. URL: <https://radako.com.ua/news/problemi-sudovogo-rozglyadu-sprav-shchodo-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-do-pochatku-roboti> (дата доступу 28.11.2019).
3. Проект пояснювальної записки до Закону України «Про Вищий спеціалізований суд з питань інтелектуальної власності»: Додаток до протоколу Громадської ради при Мінекономрозвитку від 24 січня 2017 року. URL: <https://bit.ly/3941nXd> (дата доступу 28.11.2019).

4. МВФ закликає якнайшвидше створити Антикорупційний суд в Україні.
URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/mvf-zaklykaye-yaknayshvydshe-stvoryty-antikorupciynyy-sud-v-ukrayini> (дата доступу 27.11.2019).
5. Григоров Д. Вищий суд з питань інтелектуальної власності в Україні: загальна концепція та проблемні аспекти. URL: https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/vyym-ftse-i-tykhare-krkhyeoyenkhtsaoersl-voafsrskhk-v-tsnuarlk-iagaoera-nrsrshchyetshchky-a-kha-tusboye/ (дата доступу 10.10.2019).
6. Господарський процесуальний кодекс України. Станом на 03.08.2017.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20170803/print> (дата доступу 09.09.2019).
7. Бобрик В. І. Спеціалізація судів та диференціація процесуального законодавства: проблеми оптимізації цивілістичного правосуддя // Юридична наука. 2015. № 3. С. 7–13.
8. International property rights index 2019: full report. URL: https://atr-ipri2017.s3.amazonaws.com/uploads/IPRI_2019_FullReport.pdf (дата доступу 01.12.2019).
9. Hilli R. Intellectual property in Finland. URL: http://www.buildingipvalue.com/n_eu/285_287.htm (дата доступу 12.12.2019).
10. Protecting Intellectual Property in the United States: A Guide for Small and Medium-Sized Enterprises in the United Kingdom. URL: https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/UK-SME-IP-Toolkit_FINAL.pdf (дата доступу 11.12.2019).
11. Intellectual Property Rights in the USA. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/456368/IP_rights_in_USA.pdf (дата доступу 09.12.2019).

12. Hofer L. F., Legler T. Patent Litigation 2019. Switzerland. URL: <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/patent-litigation-2019/switzerland> (дата доступу 02.12.2019).
13. Wang M., Bornhauser J. Switzerland: Patents. URL: <http://www.mondaq.com/x/864976/Patent/Patent> (дата доступу 12.12.2019).
14. Intellectual Property Litigation in Australia. URL: <http://www.tglaw.com.au/wp-content/uploads/sites/3/2012/12/Intellectual-Property-Litigation-in-Australia-Brochure-Designed-Version-for-Blog-Jan-2013.pdf> (дата доступу 06.09.2019).
15. Tessensohn J. A., Shusaku Y. Resolving IP Disputes in Japan: Counting the Cost. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2010/01/article_0007.html (дата доступу 06.09.2019).
16. Сердюк В. В. Деякі питання єдності правового статусу вищих спеціалізованих судів // Адвокат. 2012. № 5. С. 8–11.

References

1. Pro utvorennia Vyshchoho sudu z pytan intelektualnoi vlasnosti: Ukaz Prezydenta Ukrainy #299/2017 vid 29 veresnia 2017 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017> (data dostupu 11.11.2018).
2. Khudenko O. Problemy sudovoho rozghliadu sprav shchodo prav intelektualnoi vlasnosti do pochatku roboty Vyshchoho sudu z pytan intelektualnoi vlasnosti. URL: <https://radako.com.ua/news/problemi-sudovogo-rozglyadu-sprav-shchodo-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-do-pochatku-roboti> (data dostupu 28.11.2019).
3. Proekt poiasniuvalnoi zapysky do Zakonu Ukrainy «Pro Vyshchyi spetsializovanyi sud z pytan intelektualnoi vlasnosti»: Dodatok do protokolu

- Hromadskoi rady pry Minekonomrozvytku vid 24 sichnia 2017 roku.
URL:<https://bit.ly/3941nXd> (data dostupu 28.11.2019).
4. MVF zaklykaie yaknaishvydshe stvoryty Antykoruptsiinyi sud v Ukraini.
URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/mvf-zaklykaye-yaknayshvydshe-stvoryty-antikorupciynyy-sud-v-ukrayini> (data dostupu 27.11.2019).
 5. Hryhorov D. Vyshchyi sud z pytan intelektualnoi vlasnosti v Ukraini: zahalna kontsepsiia ta problemni aspekty. URL: https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/vyym-ftse-i-tykhare-krkhyeoyenkhtsaoersl-voafsrskhk-v-tsualrk-iagaoera-nsrshchyetshchkyia-kha-tusboye/ (data dostupu 10.10.2019).
 6. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. Stanom na 03.08.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20170803/print> (data dostupu 09.09.2019).
 7. Bobryk V. I. Spetsializatsiia sudiv ta dyferentsiatsiia protsesualnoho zakonodavstva: problemy optymizatsii tsyvilistychnoho pravosuddia. Yurydychna nauka. 2015. № 3. S. 7–13.
 8. International property rights index 2019: full report. URL: https://atr-ipri2017.s3.amazonaws.com/uploads/IPRI_2019_FullReport.pdf (data dostupu 01.12.2019).
 9. Hilli R. Intellectual property in Finland. URL: http://www.buildingipvalue.com/n_eu/285_287.htm (data dostupu 12.12.2019).
 10. Protecting Intellectual Property in the United States: A Guide for Small and Medium-Sized Enterprises in the United Kingdom. URL: https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/UK-SME-IP-Toolkit_FINAL.pdf (data dostupu 11.12.2019).
 11. Intellectual Property Rights in the USA. URL: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads>

- s/attachment_data/file/456368/IP_rights_in_USA.pdf (data dostupu 09.12.2019).
12. Hofer L. F., Legler T. Patent Litigation 2019. Switzerland. URL: <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/patent-litigation-2019/switzerland> (data dostupu 02.12.2019).
13. Wang M., Bornhauser J. Switzerland: Patents. URL: <http://www.mondaq.com/x/864976/Patent/Patent> (data dostupu 12.12.2019).
14. Intellectual Property Litigation in Australia. URL: <http://www.tglaw.com.au/wp-content/uploads/sites/3/2012/12/Intellectual-Property-Litigation-in-Australia-Brochure-Designed-Version-for-Blog-Jan-2013.pdf> (data dostupu 06.09.2019).
15. Tessensohn J. A., Shusaku Y. Resolving IP Disputes in Japan: Counting the Cost. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2010/01/article_0007.html (data dostupu 06.09.2019).
16. Serdiuk V. V. Deiaki pytannia yednosti pravovoho statusu vyshchykh spetsializovanykh sudiv // Advokat. 2012. № 5. S. 8–11.